

MM-FO-۰۰۲-۰۱

به نام خدا

بورس اوراق بهادار تهران
شرکت سهامی عام

شماره: ۱۸۱/۱۸۵۳۲
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۰۴

مدیریت بازار

اطلاعیه

به اطلاع فعالین محترم بازار می رساند، دستورالعمل پذیرهنویسی و عرضه اولیه اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، مشتمل بر ۴۱ ماده و ۳۵ تبصره در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.
دستورالعمل فوق به پیوست قابل بهره برداری می باشد.

سید مهدی پارسینی
مدیر عملیات بازار نقد

دستورالعمل پذیرهنویسی و عرضه اولیه اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

بخش اول: تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱: اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، آئین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران، دستورالعمل نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران و دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در بازار پایه فرابورس ایران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

۱. اطلاعیه عرضه اولیه: اطلاعیه‌ای است که توسط بورس، جهت عرضه اولیه، طبق فرم مصوب بورس و براساس مقررات منتشر می‌شود.
۲. اطلاعیه پذیرهنویسی: اطلاعیه‌ای است که توسط بورس، جهت پذیرهنویسی، طبق فرم مصوب بورس و بر اساس مقررات منتشر می‌شود.
۳. بورس: بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران حسب مورد است.
۴. دامنه قیمت: پایین‌ترین تا بالاترین قیمت در دوره ثبت سفارش است که سفارش‌های دریافتی از مشتریان از طریق کارگزار در آن بازه ثبت می‌شود.
۵. دستورالعمل پذیرش: حسب مورد، دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران مصوب هیأت مدیره سازمان است.
۶. دوره ثبت سفارش: دوره زمانی است که طی آن، سفارش‌های خرید مشتریان به روش ثبت سفارش، در سامانه معاملات ثبت می‌شود.
۷. روش عرضه: عبارت از عرضه به قیمت ثابت، عرضه به روش حراج، عرضه به روش گشایش نماد و عرضه به روش ثبت سفارش است.
۸. رویه تسهیم: شیوه‌ای است که مطابق آن اوراق بهادار به هر سفارش، تخصیص می‌یابد.

۹. سقف تعهد خرید: حداکثر میزانی که در هر عرضه، خرید آن توسط متعهد خرید، تعهد می‌شود.
۱۰. متعهد خرید: شخص یا اشخاصی که طبق قرارداد مربوطه و ضوابط این دستورالعمل مسئولیت تعهد خرید اوراق بهادار را بر عهده می‌گیرند. این مسئولیت در خصوص متعهدین خرید غیر از نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار، به صورت تضامنی خواهد بود. متعهد خرید در پذیرهنویسی علاوه بر وظایف قانونی متعهد پذیرهنویسی موضوع بند ۲۹ ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار، دارای الزامات این دستورالعمل نیز خواهد بود.
۱۱. متعهد عرضه: حسب مورد ناشر یا دارندگان اوراق بهادار هستند که انجام عرضه را تعهد می‌نمایند و نام ایشان توسط بورس در اطلاعیه مربوطه اعلام می‌شود.
۱۲. عرضه اولیه: اولین عرضه اوراق بهادار در بورس می‌باشد.
۱۳. عرضه به قیمت ثابت: عرضه‌ای است که با یک قیمت واحد انجام می‌شود.
۱۴. عرضه به روش حراج: عرضه‌ای است که بر مبنای رقابت خریداران انجام می‌شود.
۱۵. عرضه به روش گشایش: عرضه‌ای است که پس از رقابت همزمان خریداران و فروشندگان با یک حراج ناپیوسته آغاز می‌شود.
۱۶. عرضه به روش ثبت سفارش: عرضه‌ای است که براساس سفارش‌های ثبت شده در دوره ثبت سفارش انجام می‌شود.
۱۷. عرضه: عبارت از عرضه اولیه یا پذیرهنویسی اوراق بهادار حسب مورد است.
۱۸. مدیر عرضه: نهاد مالی دارای مجوز از سازمان است که مدیریت عرضه اوراق بهادار در عرضه به روش ثبت سفارش را بر عهده می‌گیرد.

بخش دوم: ضوابط عمومی عرضه

- ماده ۲:** پس از انتشار اطلاعیه عرضه اولیه یا اطلاعیه پذیرهنویسی توسط بورس، سفارش‌های خرید از طریق کارگزاران اخذ خواهد شد. کلیه سفارش‌های اخذ شده جهت عرضه، باید به قیمت محدود باشند.
- ماده ۳:** بورس می‌تواند برای هر مشتری یا هر کارگزار سقف خرید مشخصی تعیین و در اطلاعیه عرضه اولیه یا اطلاعیه پذیرهنویسی اعلام نماید.

تبصره ۱: بورس می‌تواند محدودیت‌های موضوع این ماده را تغییر دهد. این موضوع باید در اطلاعیه عرضه اولیه یا اطلاعیه پذیرهنویسی قید شود. این تغییرات، قبل از اعمال، باید از طریق سامانه معاملاتی به اطلاع کارگزاران برسد.

تبصره ۲: اعمال تغییرات، حذف یا اصلاح سفارش‌ها مطابق با شرایط این ماده به دستور بورس توسط کارگزاران باید انجام شود.

تبصره ۳: عدم رعایت سقف‌های موضوع این ماده و دستورات بورس در این خصوص، تخلف کارگزار بوده و موضوع، به مرجع رسیدگی به تخلفات ارجاع خواهد شد. در عین حال بورس می‌تواند سفارش‌هایی که موجب نقض سقف‌های موضوع این ماده یا دستورات بورس شده است را رأساً اصلاح یا حذف نماید. در این موارد، کلیه مسئولیت‌های احتمالی ناشی از اصلاح یا حذف سفارش بر عهده کارگزار مربوطه است و بورس مسئولیتی ندارد.

ماده ۴: محدودیت دامنه‌نوسان قیمت روزانه بعد از عرضه، در نماد معاملاتی اعمال خواهد شد.

بخش سوم: ضوابط اختصاصی عرضه اولیه

فصل اول: ضوابط کلی عرضه اولیه

ماده ۵: عرضه اولیه منوط به درج اوراق بهادار براساس دستورالعمل پذیرش و افشای کامل اطلاعات مطابق با مقررات مربوطه است.

ماده ۶: سهام عرضه شده در عرضه اولیه ناشران دولتی مطابق مقررات مربوط به عرضه‌های دولتی و برای سایر ناشران در بورس تهران حداقل ۱۰ درصد از سهام شرکت و در فرابورس بر اساس مصوبه هیأت پذیرش است. به هر ترتیب سهام باید به گونه‌ای عرضه شود که طی زمانی که هیأت پذیرش تعیین می‌نماید و حداکثر شش ماه پس از عرضه اولیه می‌باشد، سهام شناور آزاد شرکت، حد نصاب‌های تعیین شده در دستورالعمل پذیرش را احراز نماید.

تبصره ۱: تغییر در میزان عرضه اولیه سهام ناشران، با تصویب هیأت پذیرش، امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ۲: متعهد عرضه، مسئول ایفای تعهدات موضوع این ماده می‌باشند.

تبصره ۳: سهام منتقل شده به کارکنان شرکت، در محاسبه حدنصاب‌های موضوع این ماده لحاظ نمی‌گردد.

ماده ۷: عرضه اولیه اوراق بهادار منوط به سپرده‌گذاری حداقل تعیین شده توسط هیأت پذیرش، طی مهلت مقرر توسط آن هیأت است.

ماده ۸: روش عرضه اولیه توسط هیأت پذیرش تعیین می‌شود.

فصل دوم: عرضه اولیه به روش ثبت سفارش

ماده ۹: به منظور عرضه اولیه به روش ثبت سفارش، مدیر عرضه باید حداقل ۵ روز کاری قبل از آغاز ثبت سفارش، گزارشی حداقل شامل مشخصات مدیر عرضه، تاریخ ثبت سفارش، گزارش کارشناسی در خصوص ارزش گذاری سهام، کف قیمت و دامنه قیمت در ثبت سفارش، تعداد اوراق بهادار قابل عرضه و حسب مورد سقف تعهد خرید و مشخصات متعهد خرید را مطابق فرم بورس پس از تأیید متعهد عرضه به بورس ارسال نماید. بورس، پس از موافقت با عرضه اولیه، این اطلاعات را در اطلاعیه عرضه اولیه قید نموده و حداقل ۲ روز کاری قبل از ثبت سفارش سهام و حداقل ۱ روز کاری قبل از ثبت سفارش سایر اوراق بهادار، منتشر می‌نماید.

تبصره ۱: دامنه قیمت نمی‌تواند بیشتر از ۱۰ درصد کف قیمت پیشنهادی باشد.

تبصره ۲: عرضه اولیه اوراق تأمین مالی ثبت شده نزد سازمان بدون وجود متعهد خرید، صرفاً

با اخذ مجوز از سازمان و عرضه اولیه سایر اوراق بهادار بدون وجود متعهد خرید، صرفاً با اخذ مجوز از بورس امکان پذیر است.

تبصره ۳: عدم ارائه برخی از موارد فوق به تشخیص هیأت پذیرش امکان پذیر است.

ماده ۱۰: سقف تعهد متعهد خرید در خصوص سهام، حداکثر ۵۰ درصد سهام قابل عرضه است و در هر عرضه اولیه به پیشنهاد مدیر عرضه، توسط بورس تعیین می‌شود. به هر ترتیب سقف تعهد خرید باید به گونه‌ای تعیین شود که در صورت انجام تعهد، خرید انجام شده توسط هر یک از متعهدین خرید بیشتر از ۵ درصد از سرمایه پایه شرکت مورد عرضه نباشد.

ماده ۱۱: در عرضه اولیه به روش ثبت سفارش، عرضه اولیه موفق عرضه‌ای است که طی آن حداقل به میزان مابه‌التفاوت اوراق بهادار قابل عرضه و سقف تعهد خرید، توسط اشخاصی غیر از متعهد خرید، خریداری شود.

تبصره ۱: در صورتی که با توجه به سفارش‌های ثبت شده، امکان عرضه موفق وجود نداشته باشد، دامنه قیمت پیشنهادی در پایان دوره ثبت سفارش برای یک بار، با موافقت بورس، قابل بازنگری است مشروط به آنکه کف قیمت جدید حداکثر ۱۰ درصد کمتر از کف قیمت اولیه باشد. درخواست بازنگری توسط مدیر عرضه به بورس ارایه خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت عرضه اولیه ناموفق، چنانچه مدیر عرضه درخواست بازنگری دامنه قیمت را نداشته باشد، می‌تواند با موافقت بورس عرضه اولیه را به زمان دیگری موکول نماید. عرضه اولیه مجدد منوط به طی مراحل موضوع ماده ۹ این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۲: متعهد خرید باید تعهد نماید که اوراق بهادار خریداری نشده در عرضه اولیه را تا سقف تعهد خرید از اوراق بهادار قابل عرضه خریداری نماید. در هر حال، مسئولیت اجرای تعهد خرید اوراق بهادار بر عهده مدیر عرضه خواهد بود.

تبصره ۱: متعهد خرید یا مدیر عرضه باید به تشخیص بورس، کفایت سرمایه لازم را جهت ایفای تعهد خرید داشته باشند.

تبصره ۲: حقوق، وظایف و سقف تعهد خرید هر یک از متعهدین خرید در خصوص تعهد خرید در قرارداد فیما بین که به تأیید بورس می‌رسد، مشخص می‌شود.

تبصره ۳: فروش اوراق بهادار خریداری شده توسط متعهد خرید در طی سه ماه پس از زمان عرضه اولیه، صرفاً با مجوز بورس امکان‌پذیر است.

ماده ۱۳: واحد پایه سفارش، حداقل و حداکثر حجم هر سفارش و زمان ورود سفارش‌ها در دوره ثبت سفارش برای هر عرضه اولیه توسط بورس تعیین و قبل از شروع دوره ثبت سفارش از طریق سایت رسمی بورس و سامانه معاملاتی به اطلاع عموم خواهد رسید.

ماده ۱۴: کارگزاران موظفند، سفارش‌های دریافتی از مشتریان را براساس اولویت زمانی دریافت سفارش در دوره ثبت سفارش، وارد سامانه معاملات کنند. بدیهی است پس از ورود سفارشات به سامانه معاملاتی، اولویت زمانی در فرایند تخصیص بدون اثر است.

تبصره ۱: سفارش‌های خرید باید با کد معاملاتی مشتری ثبت شود و ثبت سفارش‌ها با کد

گروهی صرفاً برای انتقال اوراق بهادار به کارکنان شرکت‌ها مجاز است.

تبصره ۲: در صورت اعلام بورس، هر خریدار صرفاً مجاز به ورود یک سفارش خرید می‌باشد.

تبصره ۳: سفارش‌های ثبت شده در دوره ثبت سفارش قابل اصلاح یا حذف هستند. پس از

پایان این دوره، ورود، حذف یا اصلاح سفارش‌ها مجاز نیست.

ماده ۱۵: دوره ثبت سفارش حداقل دو ساعت می‌باشد. حداکثر زمان این دوره برای سهام یک روز

کاری و برای سایر اوراق بهادار مطابق اعلام بورس می‌باشد. ساعت شروع و پایان دوره ثبت سفارش،

توسط بورس تعیین و اعلام می‌شود. در صورت بازنگری در دامنه قیمت، دوره ثبت سفارش یک مرتبه

دیگر اجرا می‌شود. در این حالت، سفارش‌های ثبت شده در دوره ثبت سفارش قبلی حذف و

سفارش‌گیری مجدداً در دامنه قیمتی جدید انجام می‌شود.

ماده ۱۶: طی دوره ثبت سفارش، اطلاعات مربوط به سفارش‌های ثبت شده شامل حجم و قیمت

سفارش‌ها و متقاضیان خرید منتشر نمی‌شود و کارگزاران، مدیر عرضه و فروشنده نیز به اطلاعات مزبور

دسترسی ندارند. در پایان دوره ثبت سفارش صرفاً اطلاعات حجم و قیمت سفارش‌های ثبت شده در

اختیار کارگزار عرضه‌کننده تعیین شده توسط مدیر عرضه قرار می‌گیرد.

ماده ۱۷: در پایان دوره ثبت سفارش، عرضه اولیه اوراق بهادار به شرح زیر انجام می‌شود:

۱. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده با قیمتی معادل سقف دامنه تعیین شده

بیش از کل اوراق بهادار قابل عرضه باشد، قیمت عرضه معادل قیمت سقف بوده و اوراق

بهادار به نحوی تسهیم می‌شود که در هر مرحله از تخصیص اوراق بهادار، تعداد حداقل

ورقه بهادار قابل تخصیص تعیین شده توسط بورس به هر کد مالکیت در سامانه

معاملاتی به هریک از متقاضیان تخصیص داده شده و این روند تا تخصیص کامل تمامی

اوراق بهادار قابل عرضه ادامه می‌یابد.

۲. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده در دامنه قیمت، مساوی یا بیشتر از

تعداد کل اوراق بهادار قابل عرضه باشد، تخصیص اوراق بهادار براساس اولویت قیمت و

به قیمت ثبت شده هر سفارش انجام می‌شود. در پایین‌ترین قیمت قابل معامله، چنانچه

حجم تقاضا بیشتر از حجم عرضه باقیمانده باشد، میزان باقیمانده به شرح بند ۱ این ماده تسهیم می‌گردد.

۳. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده کمتر از تعداد کل اوراق بهادار قابل عرضه بوده و به گونه‌ای باشد که پس از اعمال تمام یا بخشی از تعهد خرید، کل اوراق بهادار قابل عرضه معامله شود، در صورتی که ایفای تعهد خرید حداقل به میزان ۵۰ درصد کل تعهد و بیش از ۱۰ درصد کل اوراق بهادار قابل عرضه باشد، قیمت عرضه معادل کف قیمت خواهد بود، در غیر این صورت، متعهد خرید ملزم به ورود سفارش خرید به قیمت کف سفارشات موجود و به میزان مابه‌التفاوت سفارش‌های وارده و سفارش‌های قابل عرضه بوده و عرضه اوراق بهادار بر اساس مفاد بند ۲ این ماده انجام خواهد شد.

۴. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده به گونه‌ای باشد که با اعمال تعهد خرید نیز کل اوراق بهادار قابل عرضه معامله نشود، عرضه انجام نمی‌شود.
تبصره: قیمت پایانی ورقه بهادار در روز عرضه برابر میانگین موزون قیمت‌های تخصیص یافته در بازار عادی است.

ماده ۱۸: روابط مدیر عرضه و متعهد عرضه و حدود وظایف و مسئولیت‌های هریک همچنین حق الزحمه مدیر عرضه در چارچوب سقف‌های مصوب سازمان در قرارداد فی‌مابین که به تأیید بورس می‌رسد تعیین می‌شود.

فصل سوم: عرضه اولیه به روش گشایش

ماده ۱۹: در عرضه اولیه به روش گشایش، نماد معاملاتی بدون دامنه نوسان گشایش می‌شود. قیمت پایانی ورقه بهادار در روز عرضه اولیه، میانگین موزون معاملات روزانه ورقه مذکور در آن روز خواهد بود.

تبصره ۱: اطلاعیه عرضه اولیه موضوع این ماده، حداقل ۲ روز کاری قبل از عرضه سهام و ۱ روز کاری قبل از عرضه سایر اوراق بهادار، توسط بورس منتشر می‌شود.

تبصره ۲: بورس می‌تواند کشف قیمت اوراق بهادار موضوع این ماده را به معامله حجم مشخصی از اوراق بهادار مشروط کند و در صورت عدم انجام معامله در حجم مشخص شده، معاملات را تأیید نکرده و عرضه را به جلسه دیگری موکول نماید.

تبصره ۳: در عرضه اولیه به روش فوق، باید بخش معینی از اوراق بهادار که توسط بورس تعیین می‌شود، قابل معامله باشد.

ماده ۲۰: بورس می‌تواند محدودیت‌هایی به شرح ذیل در زمان عرضه اولیه به روش گشایش اعمال نماید. در صورت اعمال هر یک از این محدودیت‌ها، بورس ملزم است موضوع را به طور مقتضی قبل از گشایش نماد به منظور دریافت سفارش، اطلاع‌رسانی کند:

۱. ممنوعیت فروش مجدد اوراق بهادار خریداری شده در همان جلسه معاملاتی توسط مشتریان،

۲. محدودیت خرید در عرضه اولیه توسط برخی از دارندگان اوراق بهادار به تشخیص بورس.

تبصره: عدم رعایت محدودیت‌های اعلامی موضوع این ماده، تخلف کارگزار بوده و موضوع، به مرجع رسیدگی به تخلفات ارجاع خواهد شد. در عین حال بورس می‌تواند سفارش‌هایی که موجب عدم رعایت محدودیت‌های موضوع این ماده شده است را رأساً اصلاح یا حذف نماید. در این موارد، کلیه مسئولیت‌های احتمالی ناشی از اصلاح یا حذف سفارش بر عهده کارگزار مربوطه است و بورس مسئولیتی ندارد.

فصل چهارم: عرضه اولیه به روش حراج

ماده ۲۱: قبل از عرضه اولیه به روش حراج، بورس اقدام به تعیین موارد زیر می‌نماید:

۱. حداقل تعداد اوراق بهادار جهت عرضه در روز عرضه اولیه،

۲. حداقل تعداد اوراق بهاداری که عرضه‌کننده باید به صورت تدریجی پس از عرضه اولیه، عرضه نماید و مهلت زمانی آن،

تبصره: تصمیمات بورس در خصوص موارد موضوع این ماده، باید حداقل ۲ روز کاری قبل از عرضه سهام و ۱ روز کاری قبل از عرضه سایر اوراق بهادار، توسط بورس اطلاع‌رسانی شود.

ماده ۲۲: در صورتی که کمتر از ۵۰ درصد از اوراق بهادار اعلام شده در اطلاعیه عرضه برای عرضه اولیه به روش حراج در روز عرضه اولیه به فروش برسد، بورس مکلف است معاملات را تأیید ننموده و عرضه اولیه را به روز دیگری موکول نماید.

ماده ۲۳: استفاده از کد خرید گروهی ممنوع بوده و کارگزاران برای خرید موظفند با توجه به قیمت درخواست خریده‌ها، اولویت زمانی درخواست خریده‌ها و منطقه جغرافیایی که درخواست خرید در آن از متقاضی اخذ شده است نسبت به خرید اوراق بهادار اقدام نمایند.

ماده ۲۴: اوراق بهاداری که در روز عرضه اولیه به فروش نمی‌رسد و یا معامله آن تأیید نمی‌شود، باید طبق نظر بورس در روزهای آتی عرضه شود.

ماده ۲۵: در روز عرضه اولیه، صرفاً متعهد عرضه می‌تواند اوراق خود را عرضه نماید.

ماده ۲۶: حسب تشخیص هیأت پذیرش، عرضه اولیه با قیمت ثابت امکان‌پذیر است. در این حالت، نماد معاملاتی بازگشایی شده و عرضه با قیمت واحد انجام می‌شود. در این روش، سفارش‌های خرید تا پایان دوره اعلام شده توسط بورس در سامانه معاملات ثبت می‌شوند. در پایان این دوره، در صورتی که حجم سفارش‌های خرید بیشتر از اوراق بهادار قابل عرضه باشد، اوراق بهادار به‌نحوی تسهیم می‌شود که در هر مرحله از تخصیص اوراق بهادار، تعداد حداقل ورقه بهادار قابل تخصیص تعیین شده توسط بورس به هر کد مالکیت در سامانه معاملاتی به هریک از متقاضیان تخصیص داده شده و این روند تا تخصیص کامل تمامی اوراق بهادار قابل عرضه ادامه می‌یابد. در غیر این صورت، عرضه اوراق بهادار به هر کد معاملاتی معادل سفارش‌های خرید ثبت شده در سامانه معاملات خواهد بود.

بخش چهارم: ضوابط اختصاصی پذیرهنویسی

فصل اول: ضوابط کلی پذیرهنویسی

ماده ۲۷: پذیرهنویسی اوراق بهادار بر اساس مجوزهای مربوطه و در بازاری که ورقه بهادار در آن درج خواهد شد، انجام می‌شود.

تبصره ۱: پذیرهنویسی حق تقدم استفاده نشده و سلب حق تقدم در خصوص سهام شرکت-

های پذیرفته یا درج شده بر اساس مقررات مربوطه در "دستورالعمل اجرایی نحوه

انجام معاملات اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران" یا "دستورالعمل اجرایی

نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران" انجام می‌شود.

تبصره ۲: پذیرهنویسی سایر اوراق بهادار در فرابورس، در بازار سوم فرابورس انجام می‌شود.

ماده ۲۸: روش عرضه در پذیرهنویسی اوراق بهادار، توسط سازمان تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: در خصوص اوراق بهاداری که مجوز انتشار آن توسط سازمان یا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر می‌گردد، شرایط تعیین شده در آن مجوز ملاک خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت پذیرهنویسی اوراق تأمین مالی با مجوز سازمان در بورس، این اوراق پذیرفته شده محسوب شده و امکان معاملات ثانویه آن فراهم می‌باشد.

ماده ۲۹: در خصوص پذیرهنویسی سهام شرکت‌های در شرف تأسیس، در صورتی که طبق بیانیه ثبت مقرر شود که بخشی از پذیرهنویسی سهام از طریق شبکه بانکی انجام شود، این سهام می‌تواند طی دوره پذیرهنویسی از طریق شبکه مذکور فروخته شود. در پایان هر روز از دوره پذیرهنویسی بر اساس وجوه واریزی به حساب بانکی مربوطه و اعلام کارگزار، بورس سهام پذیرهنویسی شده را به کد واسط منتقل می‌نماید. کارگزار باید طی مدت حداکثر ۱۰ روز پس از پایان دوره پذیرهنویسی، فهرست خریداران سهام را مطابق فرم شرکت سپرده‌گذاری مرکزی، به آن شرکت و بورس ارایه نماید تا سهام خریداری شده به کد مشتریان تخصیص یابد. در صورت عدم ارایه تمام یا قسمتی از کدهای معاملاتی، سهام باقیمانده به کد معاملاتی کارگزار منتقل می‌شود.

تبصره: کد واسط با اعلام بورس توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی صادر می‌شود.

ماده ۳۰: جهت پذیرهنویسی اوراق بهادار در بورس باید حداقل ۵ روز کاری قبل از زمان عرضه پیشنهادی، مدارک و اطلاعات زیر، حسب مورد به بورس ارایه گردد:

۱. اعلامیه پذیرهنویسی و بیانیه ثبت حسب مورد
۲. تاییدیه شرکت سپرده‌گذاری مرکزی مبنی بر سپرده شدن اوراق بهادار مورد پذیرهنویسی.
۳. اعلام شرایط در نظر گرفته شده برای کارگزاران خریدار
۴. نحوه تسویه و پایاپای وجوه معاملات
۵. اطلاعات و مدارکی که کارگزاران خریدار در زمان پذیرهنویسی باید از خریداران اخذ و به ناشر ارایه نمایند، از قبیل مشخصات هویتی خریداران و شماره حساب بانکی
۶. سایر اطلاعات به تشخیص بورس

تبصره ۱: بورس حداقل یک روز کاری قبل از شروع پذیرهنویسی اوراق بهادار نسبت به انتشار اطلاعیه پذیرهنویسی، مطابق فرمت مصوب بورس اقدام خواهد کرد.

تبصره ۲: متعهد عرضه مکلف است حسب مورد به تشخیص بورس، قبل از انتشار اطلاعیه پذیرهنویسی، تعهدنامه سپرده‌گذاری اوراق را تکمیل و پس از تأیید شرکت سپرده‌گذاری مرکزی به بورس تحویل دهد. خریداران اوراق بهادار، هم‌زمان با خرید این اوراق به متعهد عرضه نمایندگی بلاعزل جهت سپرده‌گذاری اوراق اعطا می‌نمایند.

ماده ۳۱: بورس می‌تواند قبل از پذیره نویسی، حداقل تعداد اوراق بهادار جهت پذیره نویسی در هر جلسه معاملاتی را تعیین نماید.

فصل دوم: پذیره نویسی به روش ثبت سفارش

ماده ۳۲: پذیرهنویسی سهام به روش ثبت سفارش، مشابه عرضه اولیه سهام به روش ثبت سفارش انجام می‌شود.

ماده ۳۳: در خصوص اوراق بهادار بجز سهام، در پایان دوره ثبت سفارش، در صورتی که عرضه اوراق دارای متعهد خرید باشد، عرضه به شرح زیر انجام می‌شود:

۱. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده با قیمتی معادل سقف دامنه تعیین شده

بیش از کل اوراق بهادار قابل عرضه باشد، قیمت عرضه معادل قیمت سقف بوده و اوراق

بهادار به نحوی تسهیم می‌شود که در هر مرحله از تخصیص اوراق بهادار، تعداد حداقل

ورقه بهادار قابل تخصیص تعیین شده توسط بورس به هر کد مالکیت در سامانه

معاملاتی به هریک از متقاضیان تخصیص داده شده و این روند تا تخصیص کامل تمامی

اوراق بهادار قابل عرضه ادامه می‌یابد.

۲. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده در دامنه قیمت، مساوی یا بیشتر از

تعداد کل اوراق بهادار قابل عرضه باشد، تخصیص اوراق بهادار براساس اولویت قیمت و

به قیمت ثبت شده هر سفارش انجام می‌شود. در پایین‌ترین قیمت قابل معامله، چنانچه

حجم تقاضا بیشتر از حجم عرضه باقیمانده باشد، میزان باقیمانده به شرح بند ۱ این

ماده تسهیم می‌گردد.

۳. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده کمتر از تعداد کل اوراق بهادار قابل عرضه بوده و به گونه‌ای باشد که پس از اعمال تمام یا بخشی از تعهد خرید، کل اوراق بهادار قابل عرضه معامله شود، در صورتی که ایفای تعهد خرید به میزان بیش از ۳۰ درصد کل اوراق قابل عرضه باشد قیمت ورود سفارش متعهد و عرضه معادل کف قیمت خواهد بود. در غیر این صورت، متعهد خرید ملزم به ورود سفارش خرید به قیمت کف سفارشات موجود و به میزان مابه‌التفاوت سفارش‌های وارده و سفارش‌های قابل عرضه بوده و عرضه اوراق بهادار بر اساس مفاد بند ۲ این ماده انجام خواهد شد.

۴. در صورت تقاضای مدیر عرضه، درخواست بازنگری در دامنه قیمت و انجام یک مرحله دیگر ثبت سفارش توسط وی به بورس ارائه می‌شود.

تبصره ۱: بازنگری در دامنه قیمت فرآیند ثبت سفارش فقط برای یک نوبت انجام می‌شود. شرایط عرضه در مرحله دوم مشابه مرحله اول بوده و در صورت وقوع شرایط بند ۴ این ماده، متعهد مکلف است کل اوراق باقیمانده را خریداری نماید.

تبصره ۲: در صورت بازنگری در دامنه قیمت و تکرار ثبت سفارش، سفارش‌های ثبت شده در دوره ثبت سفارش قبلی حذف و سفارش‌گیری مجدداً در دامنه قیمت جدید انجام می‌شود.

ماده ۳۴: در پایان دوره ثبت سفارش، در صورتی که عرضه بدون متعهد خرید باشد، عرضه به شرح زیر انجام می‌شود:

۱. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده با قیمتی معادل سقف دامنه تعیین شده بیش از کل اوراق بهادار قابل عرضه باشد، قیمت عرضه معادل قیمت سقف بوده و اوراق بهادار به نحوی تسهیم می‌شود که در هر مرحله از تخصیص اوراق بهادار، تعداد حداقل ورقه بهادار قابل تخصیص تعیین شده توسط بورس به هر کد مالکیت در سامانه معاملاتی به هریک از متقاضیان تخصیص داده شده و این روند تا تخصیص کامل تمامی اوراق بهادار قابل عرضه ادامه می‌یابد.

۲. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده در دامنه قیمت، مساوی یا بیشتر از تعداد کل اوراق بهادار قابل عرضه باشد، تخصیص اوراق بهادار براساس اولویت قیمت و به

قیمت ثبت شده هر سفارش انجام می‌شود. در پایین‌ترین قیمت قابل معامله، چنانچه حجم تقاضا بیشتر از حجم عرضه باقیمانده باشد، میزان باقیمانده به شرح بند ۱ این ماده تسهیم می‌گردد.

۳. در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده در دامنه قیمت، کمتر از تعداد کل اوراق بهادار قابل عرضه و مساوی یا بیشتر از حداقل تعیین شده توسط بورس باشد، تخصیص اوراق بهادار براساس اولویت قیمت و به قیمت ثبت شده هر سفارش انجام می‌شود.

۴. در صورت تقاضای مدیر عرضه، درخواست بازنگری در دامنه قیمت و انجام یک مرحله دیگر ثبت سفارش توسط وی به بورس ارائه می‌شود.

تبصره ۱: در صورت بازنگری در دامنه قیمت، فرآیند ثبت سفارش فقط برای یک نوبت دیگر تکرار می‌شود. شرایط عرضه در این مرحله مشابه مرحله اول خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت عدم ارائه درخواست بازنگری در دامنه قیمت در مرحله اول عرضه مجدد منوط به طی مراحل موضوع ماده ۳۰ می‌باشد.

فصل سوم: پذیره نویسی به روش حراج

ماده ۳۵: در صورتی که اوراق بهادار قابل معامله در روز پذیره نویسی، کمتر از حداقل تعیین شده توسط بورس باشد، عرضه انجام نشده و پذیره نویسی به روز دیگری موکول می‌گردد.

ماده ۳۶: استفاده از کد خرید گروهی ممنوع بوده و کارگزاران برای خرید موظفند با توجه به قیمت درخواست خریدها، اولویت زمانی درخواست خریدها و منطقه جغرافیایی که درخواست خرید در آن از متقاضی اخذ شده است نسبت به خرید اوراق بهادار اقدام نمایند.

ماده ۳۷: پس از فروش تمام اوراق بهادار قابل عرضه یا پایان دوره پذیره نویسی نماد معاملاتی مربوطه متوقف می‌شود.

فصل چهارم: پذیره نویسی به روش عرضه به قیمت ثابت

ماده ۳۸: در روز اول پذیره نویسی، نماد اوراق بهادار توسط بورس به نحوی گشایش می‌یابد که سفارشات با قیمت معین مندرج در اطلاعیه پذیره نویسی، قابل ورود به سامانه معاملاتی باشد.

در پذیره نویسی، واحد پایه سفارشات و محدودیت حجمی منطبق با شرایط مندرج در اطلاعیه عرضه تعیین می‌گردد.

ماده ۳۹: سفارش‌های خرید باید با شرایط مندرج در اطلاعیه پذیره‌نویسی مطابقت داشته باشند. بورس می‌تواند سفارش‌هایی را که با شرایط مزبور منطبق نیست حذف نماید. در هر صورت، کلیه مسئولیت‌های احتمالی ناشی از اصلاح یا حذف سفارش بر عهده کارگزار مربوطه است و بورس مسئولیتی ندارد.

ماده ۴۰: عرضه اوراق بهادار در هر جلسه معاملاتی طی دوره پذیره‌نویسی، حسب تشخیص بورس با یکی از روش‌های زیر انجام خواهد شد.

۱. طی جلسه معاملاتی، عرضه اوراق به هر کد معاملاتی، معادل سفارشات خرید ثبت‌شده در سامانه معاملات، بر اساس اولویت زمانی، انجام خواهد شد.

۲. در صورت عدم عرضه اوراق بهادار تا پایان هر جلسه معاملاتی و در شرایطی که حجم سفارش‌های خرید ثبت شده در پایان روز، بیش از اوراق پذیره‌نویسی نشده باشد، اوراق بهادار به نحوی تسهیم می‌شود که در هر مرحله از تخصیص اوراق بهادار، تعداد حداقل ورقه بهادار قابل تخصیص تعیین شده توسط بورس به هر کد مالکیت در سامانه معاملاتی به هریک از متقاضیان تخصیص داده شده و این روند تا تخصیص کامل تمامی اوراق بهادار قابل عرضه ادامه می‌یابد.

تبصره: پس از فروش تمام اوراق بهادار قابل عرضه یا پایان دوره پذیره‌نویسی نماد معاملاتی مربوطه متوقف می‌شود. در صورت وجود متعهد خرید وی مکلف به خرید به میزان مابه‌التفاوت اوراق خریداری شده و کل اوراق مورد پذیره‌نویسی مطابق مقررات مربوطه خواهد بود.

ماده ۴۱: در صورتی که حجم خریدهای یک کارگزاری از طرق کد واسط به میزانی باشد که به تشخیص بورس، تخصیص آن نیاز به زمان بیشتری داشته باشد، بورس می‌تواند با رعایت مقررات و مهلت‌های قانونی پذیره نویسی با افزایش زمان تخصیص حداکثر تا ۱۰ روز پس از پایان پذیره نویسی، موافقت نماید. در این صورت کد واسط با اعلام بورس/ توسط شرکت سپرده گذاری صادر می‌شود.

این دستورالعمل مشتمل بر ۴۱ ماده و ۳۵ تبصره در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید. با تصویب این دستورالعمل، دستورالعمل‌های عرضه اولیه سهام در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۹۲/۱۰/۲۱ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، دستورالعمل عرضه اولیه سهام به روش ثبت سفارش در فرابورس ایران مصوب ۹۳/۲/۱۳ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، مواد ۴۸ الی ۶۰ و ۹۹ الی ۱۰۶ دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران مصوب ۸۸/۶/۷ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی آن و مواد ۶۹ الی ۷۹، ۸۴ و ۱۲۵ الی ۱۳۰ دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۸۹/۹/۱۳ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و اصلاحات بعدی نسخ می‌شوند.